

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 67

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

- Νοέμβριος 2021

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Η κατασκευή νέου εργοστασίου ηλιακής ενέργειας ξεκινά στον Δήμο Sveti Nikole	4
-Δελτίο ενέργειας (Αύγουστος 2021 – προσωρινά στοιχεία)	4
-Η WPD θα επενδύσει 500 εκατ. ευρώ σε αιολικό πάρκο στη Βόρεια Μακεδονία	4
-Η "Kaltun Energy" ενδιαφέρεται για την κατασκευή του αιολικού πάρκου	4
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	4
- 50% αύξηση στις οικοδομικές άδειες σε σχέση με το προηγούμενο έτος	4
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	5
-Το Ταμείο Ασφάλισης Καταθέσεων κατέβαλε 60 εκατ. ευρώ για την αποζημίωση των καταθετών της Τράπεζας Eurostandard	5
-Έξι τράπεζες συμμετέχουν στο Ταμείο Εγγυήσεων	5
-Κεντρική Τράπεζα: Η ετήσια αύξηση των καταθέσεων και των δανείων συνεχίζεται	5
1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών	5
-Ολοκληρώνεται η ανακατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Kumanovo-Kriva Palanka	5
1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας	6
-Μέτρα για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων της Βόρειας Μακεδονίας	6
-Ενδιαφέρον για παροχή νέων υπηρεσιών στον τομέα των συναλλαγών από τις εταιρείες fintech	6
1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	6
-Το Tikves θα αγοράσει πάνω από το 25% των σταφυλιών που παράγονται στη Βόρεια Μακεδονία	6
-Στρατηγική για την ανάπτυξη γεωργικών συνεταιρισμών	6
1.7 Βιομηχανικός Τομέας	7
-Μείωση του αριθμού εργαζομένων στη βιομηχανία (Σεπτέμβριος 2021)	7
-Υποχώρηση του όγκου βιομηχανικής παραγωγής	7
-Αύξηση στις τιμές παραγωγού τον Σεπτέμβριο του 2021	8
-Επιχορήγηση EBRD σε Δημόσια Επιχείρηση Υδροδότησης και Αποχέτευσης	8
1.8 Τομέας Τουρισμού	8
-Ρώσοι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα ξεκινήσουν προγράμματα χειμερινού τουρισμού στη χώρα	8
1.9 Τομέας Εμπορίου	9
-Αύξηση εξαγωγών κατά 31,4% και εισαγωγών κατά 33,8%, Ιαν. – Αυγ. 2021	9
Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	9
-Η ΕΕ περιέλαβε τη Βόρεια Μακεδονία στη «γκρίζα λίστα» των φορολογικών παραδείσων	9
-Δuo υπεράκτιες επιχειρήσεις της Βόρειας Μακεδονίας εμπλέκονται στην υπόθεση "Pandora Papers"	9
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	9
-TIDZ: Οι εξαγωγές κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2021 στα 2,35 δισ. ευρώ	10
-Η Σλοβενική επιχείρηση TAB θα πραγματοποιήσει επένδυση 30 εκατ. ευρώ στην Probistip	10
-Το Διεθνές Συμβούλιο Εμπορίου απονέμει βραβείο στο Invest in North Macedonia	10
2. Οικονομικές ειδήσεις	10
-Bytyqi: Η Εθνική οικονομία χρειάζεται αναδιάρθρωση	10
-Παγκόσμια Τράπεζα: Πρόβλεψη για ανάπτυξη 4,6%	10
-Πληθωρισμός 3,7% τον Σεπτέμβριο 2021, οι τιμές λιανικής υψηλότερες κατά 5,6%	11
-Περιβαλλοντικός φόρος σε επιχειρήσεις (προσωρινά στοιχεία, 2019)	11
Υψηλότερες προβλέψεις οικονομικής ανάπτυξης για το 2021, μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση	11
-Μεταρρυθμίσεις του συστήματος εταιρικής φορολογίας	11
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	12

-Σύνοδος Κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στο Brdo-Kranj της Σλοβενίας (6-7/10/2021)	12
-Πρώθηση από το Καρδιοχειρουργικό Κέντρο Αχρίδας του έργου "Heart Safe Cities", στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg IPA για τη διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας	12
-Απόφαση Κυβέρνησης ΔτΒΜ για άμεση εφαρμογή τροποποιήσεων πρωτόκολλου με την ΕΕ για τους κανόνες καταγωγής των εμπορευμάτων	12
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	13
-Η ΕΤΑΑ εγκαινιάζει το πρώτο πρόγραμμα κυκλικής οικονομίας για Δυτικά Βαλκάνια και Τουρκία	13
-Ιάπωνες ειδικοί για να βοηθήσουν τη συλλογή δεδομένων νερού στη λίμνη της Αχρίδας	13
-IDUEP και Heidelberg Institute υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας	13
-Μνημόνιο για την κατασκευή του Διαδρόμου VIII ΔτΒΜ-Βουλγαρίας-Αλβανίας	14
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	14
-Πλαστικές σακούλες στα 15 δηνάρια ανά τεμάχιο από την 1η Δεκεμβρίου	14
-Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του 2ου και 3ου πυλώνα σημείωσε αύξηση 15% το 2020	14
-Η ΔτΒΜ 1η στον Δείκτη Διαφάνειας	14
-Στοιχεία φορολογικών δηλώσεων για εισοδήματα το 2020	14
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	15
-Σύνοδος Κορυφής «The Economist» για τα Δυτικά Βαλκάνια 2021: Προώθηση της ένταξης και της αλληλεγγύης της Ευρώπης (Σκόπια, 14.10.2021)	15

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Η κατασκευή νέου εργοστασίου ηλιακής ενέργειας ξεκινά στον Δήμο Sveti Nikole

Η εταιρεία MGI Energetics ξεκίνησε την κατασκευή μιας δεύτερης μονάδας ηλιακής ενέργειας, αποτελούμενης από 2.196 ηλιακούς συλλέκτες κρυσταλλικού πυριτίου ισχύος 1 MW, κοντά στο χωριό Gorubinci, στον Δήμο Sveti Nikole. "Ο Δήμος Sveti Nikole παραμένει αφοσιωμένος συνεργάτης της επιχειρηματικής κοινότητας, γι' αυτό και προσπαθεί να παρέχει τις καλύτερες συνθήκες για τους επενδυτές. Ο νέος σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με τη βοήθεια αισθητήρων κίνησης θα ακολουθεί την κίνηση του ήλιου, γεγονός που θα αυξήσει επιπλέον την ενεργειακή απόδοση. Η ετήσια παραγωγή ενέργειας θα είναι περίπου 2.000 MWh, η οποία ισοδυναμεί με μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 1.000 κιλά. Η επένδυση αυτή, μαζί με το αιολικό πάρκο Bogoslovec και τα φωτοβολταϊκά Azambegovo, θα καταστήσουν τον Δήμο Sveti Nikole τον μεγάλο παραγωγό πράσινης ενέργειας στη χώρα", δήλωσε ο Δήμαρχος κ. Saso Velkovski.

-Δελτίο ενέργειας (Αύγουστος 2021 – προσωρινά στοιχεία)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Αύγουστο του 2021, η ακαθάριστη εθνική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συμμετείχε με 88,7% στην ακαθάριστη εθνική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το 97,12% της συνολικής εθνικής κατανάλωσης άνθρακα χρησιμοποιήθηκε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται ότι η συνολική κατανάλωση ανά είδη ενεργειακών εμπορευμάτων ήταν: 586.691 MWh ηλεκτρικής ενέργειας, 36.924 εκ. m³ φυσικού αερίου, 413.040 τόνοι άνθρακα και 112.231 τόνοι πετρελαϊκών προϊόντων.

-Η WPD θα επενδύσει 500 εκατ. ευρώ σε αιολικό πάρκο στη Βόρεια Μακεδονία

Η γερμανική επιχείρηση WPD πρόκειται να κατασκευάσει αιολικό πάρκο κόστους περίπου 500 εκατ. ευρώ, πραγματοποιώντας, όπως αναφέρεται, στη μεγαλύτερη επένδυση στη χώρα από την ανεξαρτησία της το 1991. Το πάρκο θα περιλαμβάνει 69 ανεμογεννήτριες με παραγωγική ικανότητα 415 MW. Η επένδυση θα πραγματοποιηθεί σε διάφορες φάσεις, με παραδοτέα το 2025, το 2026 και το 2027. Καλωσορίζοντας την επένδυση, η Γερμανίδα Πρέσβυς δήλωσε ότι, το έργο θα μειώσει το διοξείδιο του άνθρακα κατά 310.000 τόνους ετησίως. Ανέφερε ότι είναι ευτυχής που οι δυο χώρες έχουν αυξήσει την ενεργειακή συνεργασία, προσθέτοντας ότι το έργο στηρίζει τους φιλόδοξους στόχους της Κυβέρνησης που έχουν τεθεί σε ό,τι αφορά στην ενεργειακή μετάβαση. Η συμφωνία θα ισχύει για 45 χρόνια.

-Η "Kaltun Energy" ενδιαφέρεται για την κατασκευή του αιολικού πάρκου

Η τουρκικών συμφερόντων "Kaltun Energy" ενδιαφέρεται για την κατασκευή του αιολικού πάρκου Dren", κοντά στο χωριό Dren στο Δήμο Demir Karija. Η εγκατεστημένη ισχύς του WPP θα είναι 33 MW, με προβλεπόμενη ετήσια παραγωγή 74 GWh. Θα περιλαμβάνει 10 ανεμογεννήτριες. Εκτός από το WPP "Dren", ο επενδυτής σχεδιάζει να αναβαθμίσει και να επεκτείνει τον υπάρχοντα τοπικό δρόμο προς το Dren, καθώς και να κατασκευάσει μια γραμμή μεταφοράς 110 kV στον υποσταθμό Dubrono μήκους περίπου 25 χιλιομέτρων.

1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate

- 50% αύξηση στις οικοδομικές άδειες σε σχέση με το προηγούμενο έτος

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, τον Αύγουστο του 2021 εκδόθηκαν 276 οικοδομικές άδειες, ήτοι αύξηση 50% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Η συνολική εκτιμώμενη αξία των υπό ανέγερση κατασκευών αγγίζει τα 6,2 δισ. δηνάρια, ή περίπου 100 εκ. ευρώ (αύξηση 96,9% σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020). Η αύξηση αυτή δικαιολογείται, σε μεγάλο βαθμό, από το γεγονός ότι τον συγκεκριμένο μήνα εγκρίθηκαν άδειες για κτίρια υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, ιδίως για κατοικίες και συγκροτήματα κατοικιών στον Δήμο Gazi Baba. Από τις άδειες αυτές, 147 (53,3%) αφορούσαν νέα κτίρια, 49 (17,7%) αφορούσαν άδειες πολιτικών μηχανικών και 80 (29%) ανακαινίσεις/ ανακατασκευές. Επίσης, εκ των 276 οικοδομικών αδειών, οι 158 (57,2%) εκδόθηκαν σε φυσικά πρόσωπα και οι λοιπές (118 ή 42,8%) σε νομικά πρόσωπα.

-Επιδότηση δανείου έως και 20.000 ευρώ για αγορά κατοικίας στη Βόρεια Μακεδονία

Το Υπουργείο Οικονομίας της χώρας ανακοίνωσε ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021 οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτημα στο πρόγραμμα «Αγόρασε σπίτι, αγόρασε διαμέρισμα», με το οποίο το κράτος συμμετέχει επιδοτώντας τη σχετική δαπάνη έως το ποσό των 20.000 ευρώ. Η επιδότηση προϋποθέτει έγκριση δανείου έως 50.000 ευρώ, με περίοδο αποπληρωμής από 20 έτη και άνω. Το τελικό ποσό της επιδότησης εξαρτάται από το ύψος του δανείου και μπορεί να διαρκέσει έως 11 χρόνια. Οι συνεργαζόμενες τράπεζες για τους πιστωτικά φερέγγυους πολίτες είναι: Tutunska Banka, Stopanska Banka (θυγατρική της ΕΤΕ), Sparkasse Banka, Silk Road Bank, TTK Bank, Ohridska Banka and ProCredit Banka.

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Το Ταμείο Ασφάλισης Καταθέσεων κατέβαλε 60 εκατ. ευρώ για την αποζημίωση των καταθετών της Τράπεζας Eurostandard

Το Ταμείο Ασφάλισης Καταθέσεων ενημέρωσε ότι, κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, καταβλήθηκε ακριβώς το 89,56% του συνολικού υπολογιζόμενου ποσού αποζημίωσης στους καταθέτες - φυσικά πρόσωπα της τράπεζας Eurostandard AD Skorje που πτώχευσε, συνολικά σε 12.228 καταθέτες. Η καταβολή της αποζημίωσης πραγματοποιείται ομαλά μέσω τεσσάρων τραπεζών: Komercijalna Banka AD Skorje, Stopanska Banka AD Skorje, NLB Banka AD Skorje και Halkbank AD Skorje.

-Έξι τράπεζες συμμετέχουν στο Ταμείο Εγγυήσεων

Η Αναπτυξιακή Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας (DB) υπέγραψε συμβάσεις με άλλες έξι τράπεζες για την έκδοση χαρτοφυλακίου εγγυήσεων από το Ταμείο Εγγυήσεων. Έτσι, το Ταμείο Εγγυήσεων εμπλουτίστηκε με εγγυήσεις αξίας 15 εκατ. ευρώ, για την παροχή στήριξης σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι τράπεζες αυτές είναι οι: Stopanska Banka Bitola, UNI Bank, Central Cooperative Bank, Capital Bank, Halkbank και Stopanska Banka. Από την DB δηλώνουν ότι αναμένουν και άλλες τράπεζες να ενταχθούν στο Ταμείο Εγγυήσεων. Το καθεστώς πίστωσης-εγγύησης αποτελεί μέρος των κυβερνητικών μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 και περιλαμβάνεται επίσης στο κυβερνητικό σχέδιο για την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης. Το Ταμείο Εγγυήσεων ξεκίνησε αρχικά με 10 εκατ. ευρώ και τα κεφάλαια μπορούν να παρέχουν εγγυήσεις για δάνεια έως 100 εκατ. ευρώ.

-Κεντρική Τράπεζα: Η ετήσια αύξηση των καταθέσεων και των δανείων συνεχίζεται

Η Κεντρική Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας ανακοίνωσε ότι τον Σεπτέμβριο τ.έ., οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 8,3%, ενώ τα δάνεια αυξήθηκαν κατά 6,3% ετησίως. Σε μηνιαία βάση, σημειώθηκε μείωση των συνολικών καταθέσεων κατά 0,8% λόγω της μείωσης των καταθέσεων του εταιρικού τομέα κατά 2,8% και της αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά 0,5%. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Κεντρική Τράπεζα, ο δανεισμός αυξήθηκε σε μηνιαία και ετήσια βάση και στους δύο τομείς, αλλά με μεγαλύτερο όγκο στα νοικοκυριά. Στον εταιρικό τομέα, σημειώθηκε ανοδική μεταβολή τόσο σε ετήσια όσο και σε μηνιαία βάση κατά 4,8% και 0,6%, και στα νοικοκυριά κατά 7,5% και 0,8%. Η ανάπτυξη οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε δάνεια που εγκρίθηκαν σε δηνάρια. Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφηκε στα καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια, ενώ στα δάνεια αυτοκινήτων σημειώθηκε μηνιαία αύξηση 2,4%, αλλά σε ετήσια βάση η πτωτική τάση συνεχίζεται. Τα δάνεια με πιστωτικές κάρτες παρουσιάζουν μηνιαία και ετήσια μείωση.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών

-Ολοκληρώνεται η ανακατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Kumanovo-Kriva Palanka

Στα τέλη Νοεμβρίου τ.ε. αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες ανακατασκευής του αυτοκινητοδρόμου Kumanovo-Kriva Palanka, το οποίο θα συνδέει τα Σκόπια με την ευρύτερη βορειοανατολική πλευρά της Βορείου Μακεδονίας, σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών της χώρας κ. Blagoj Bocvarski. Το έργο ανήλθε περίπου στα 12 εκ. ευρώ. Σύμφωνα με κυβερνητικές δηλώσεις, περισσότερα από 100 εκ. ευρώ έχουν κατευθυνθεί για τη βελτίωση των οδικών υποδομών στην ευρύτερη περιοχή. Συγκεκριμένα, 13 εκ. ευρώ έχουν επενδυθεί στον αυτοκινητόδρομο που οδηγεί στην συνοριακή δίοδο με τη Βουλγαρία (Deve Bair) και 58 εκ. ευρώ στον αυτοκινητόδρομο που συνδέει το Rankonce με την Kriva Palanka. Τέλος, συνεχίζονται οι εργασίες στις οδικές αρτηρίες Stip-Radovis και Krupiste-Kocani, οι οποίες αναμένεται να δοθούν άμεσα στη κυκλοφορία.

-Υπεγράφη σύμβαση ύψους 4,8 εκ. ευρώ για το ανατολικό τμήμα του σιδηροδρομικού διαδρόμου VIII

Ο Δ/ντής των Σιδηροδρόμων της Βόρειας Μακεδονίας κ. Hari Lokvenec, ο Δ/ντής του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) κ. Andi Aranitasi και ο εκπρόσωπος της εταιρείας IRD Engineering κ. Paolo Orsini υπέγραψαν τις συμβάσεις επιχορήγησης για συμβουλευτικές υπηρεσίες για τις επερχόμενες κατασκευαστικές εργασίες στο ανατολικό τμήμα του σιδηροδρομικού διαδρόμου VIII. Τα κεφάλαια για συμβουλευτικές υπηρεσίες εξασφαλίζονται μέσω του Ταμείου Επενδύσεων των Δυτικών Βαλκανίων και αποτελούν μέρος από το δάνειο της EBRD για τον σιδηρόδρομο Beljakovce-Kriva Palanka. Μετά τη διαδικασία επιλογής, η Κυβέρνηση επέλεξε ως πιο ευνοϊκή την προσφορά της κοινοπραξίας 4 εταιρειών, ήτοι IRD Engineering S.r.l., VI.TRA Engineering S.r.l., Neti Danismanlik İnşaat Ltd. και D2 Consult International GmbH. Η σύμβαση ανέρχεται στο ποσό των 4,8 εκατ. ευρώ και οι σχετικές εργασίες θα ολοκληρωθούν 39 μήνες μετά την επίσημη επικύρωσή της.

1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας

-Μέτρα για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων της Βόρειας Μακεδονίας

Σύμφωνα με κυβερνητικές δηλώσεις, οι νεοφυείς επιχειρήσεις είναι το μέλλον της οικονομίας και η Βόρεια Μακεδονία μπορεί να καταστεί περιφερειακός κόμβος μέσω κοινών δραστηριοτήτων. Η Κυβέρνηση, τα Υπουργεία και οι θεσμοί θα παρέχουν πραγματική και ειδική στήριξη, και θα λάβουν μέτρα για τη δημιουργία πολιτικών και στρατηγικών για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος νεοσύστατων επιχειρήσεων της Βόρειας Μακεδονίας. όπως σημειώνεται, το 51% του χαρτοφυλακίου του Ταμείου περιλαμβάνει νεοσύστατες επιχειρήσεις, με περισσότερες από 100.000 να έχουν ιδρυθεί από νέους.

-Ενδιαφέρον για παροχή νέων υπηρεσιών στον τομέα των συναλλαγών από τις εταιρείες fintech

Σύμφωνα με την Πύλη Καινοτομίας της Κεντρικής Τράπεζας της ΔΤΒΜ, οι εταιρείες fintech ενδιαφέρονται να αναπτύξουν και να προσφέρουν νέες υπηρεσίες στον τομέα των πληρωμών. Μπορούν να διευκολύνουν τη διαχείριση των κεφαλαίων των εταιρειών, προσφέροντας τη δυνατότητα παρακολούθησης των πραγματοποιηθεισών συναλλαγών σε πραγματικό χρόνο. Στο πλαίσιο αυτό, η Κεντρική Τράπεζα εργάζεται για την προετοιμασία κατάλληλου κανονισμού, ο οποίος θα προβλέπει τα πρότυπα ανοικτής και ασφαλούς επικοινωνίας, εναρμονισμένα με τα πρότυπα που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό δήλωσε η Υποδιοικήτης της Εθνικής Τράπεζας, κα Emilija Nacevska, στη συζήτηση του πάνελ με θέμα «Μακροπρόθεσμες ευκαιρίες: Οικονομικές και νομικές πτυχές της ρύθμισης των επενδυτών στην ΔΤΒΜ», σε διαδικτυακή εκδήλωση στο πλαίσιο της λεγόμενης Παγκόσμιας Εβδομάδας Επενδυτών, επιχειρηματικών αγγέλων, η οποία διοργανώθηκε από την Ένωση Εμπορικών Επιμελητηρίων της Βόρειας Μακεδονίας και το Παγκόσμιο Επενδυτικό Φόρουμ Επιχειρηματικών Αγγέλων.

1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Δείκτης τιμών αγροτικού τομέα

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, ο δείκτης τιμών στον αγροτικό τομέα τον Σεπτέμβριο του 2021 παρουσίασε αύξηση 12,8% στην ομάδα των πρώτων υλών και εισροών σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους, ενώ η αύξηση αυτή περιορίζεται στο 1,6% στα τελικά προϊόντα και τις εκροές. Τα συγκριτικά στοιχεία Σεπτεμβρίου 2020 - Σεπτεμβρίου 2021 δείχνουν επίσης αύξηση στον δείκτη τιμών για τις πρώτες ύλες που αφορούν αγαθά που καταναλώνονται στη γεωργία και ο οποίος διαμορφώνεται στις 113,3 μονάδες και στις επενδύσεις στη γεωργία (105,4). Όσον αφορά στις εκροές και τα τελικά προϊόντα, ο δείκτης τιμών για τα προϊόντα φυτικής παραγωγής ανήλθε στις 102,5 μονάδες (Σεπτέμβριος 2021/Σεπτέμβριος 2020), και για τις ζωικής παραγωγής στις 99,5 μονάδες.

-Το Tikves θα αγοράσει πάνω από το 25% των σταφυλιών που παράγονται στη Βόρεια Μακεδονία

Το οινοποιείο Tikves σκοπεύει να αγοράσει 25 εκατ. κιλά από τη συνολική παραγωγή των 92 εκατ. κιλών σταφυλιών το 2021 στη χώρα, με μέση τιμή 13,4 δηνάρια/κιλό.

-Στρατηγική για την ανάπτυξη γεωργικών συνεταιρισμών

Σε ομιλία του σε εκδήλωση που διοργανώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Στήριξης Αγροτικών Συνεταιρισμών, ο Υπουργός Γεωργίας, Δασοκομίας και Υδάτινων Πόρων κ. Arjanit Hoxha ανέφερε ότι

πρόκειται να υιοθετηθεί νομικό πλαίσιο που θα ρυθμίζει το έργο των αγροτικών συνεταιρισμών, εργαλεία για την παρακολούθηση του έργου τους και μια στρατηγική που θα καθορίζει τη μελλοντική ανάπτυξη των συνεταιρισμών αγροτών στη χώρα. Το έργο Στήριξη των Αγροτικών Συνεταιρισμών υποστηρίζεται οικονομικά από την ΕΕ, και υλοποιείται από την CARE International και το Ίδρυμα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων της ΔτΒΜ, ενώ τελικοί δικαιούχοι του είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Δασοκομίας και Οικονομίας Των Υδάτων και οι αγρότες.

1.7 Βιομηχανικός Τομέας

-Στο 107,5 ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (Αύγουστος 2021/Αύγουστος 2020)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο συνολικός κύκλος εργασιών των μεγάλων βιομηχανικών ομίλων τον Αύγουστο του 2021, σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020, ήταν αυξημένος στα Ενδιάμεσα αγαθά, εκτός της ενέργειας, κατά 39,8% και στα Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 16,5%, αλλά μειωμένος στα Κεφαλαιουχικά Αγαθά (κατά 4,7%) και στα Μη Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά (8,6%). Ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία, συνολικά τον Αύγουστο, σε σχέση με τον Ιούλιο του 2021 ήταν 96,7 ενώ στο οκτάμηνο (Ιανουάριος – Αύγουστος 2021 σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2020) ανήλθε στο 121,1. Ο αντίστοιχος δείκτης βιομηχανίας για την εγχώρια αγορά τον Αύγουστο του 2021, σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020, ήταν 114,1. Ο ίδιος δείκτης, για τους κύριους βιομηχανικούς ομίλους, τον Αύγουστο 2021 παρουσίασε αύξηση στα Ενδιάμεσα Αγαθά, εκτός της ενέργειας, κατά 16,3%, σε σχέση με τον ίδιο μήνα του περασμένου έτους, στα Κεφαλαιουχικά Αγαθά κατά 26,4% και στα Μη Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 12,8%, αλλά μειώθηκε στα Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 0,1%. Ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (εγχώρια αγορά) τον Αύγουστο του 2021 ανήλθε στο 94,6 σε σχέση με τον Ιούλιο του ίδιου έτους ενώ σε επίπεδο οκταμήνου (Ιαν. – Αυγ. 2021/2020) στο 105,8. Όσον αφορά στη μη εγχώρια αγορά, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Κρατικής Υπηρεσίας, ο δείκτης συνολικού κύκλου εργασιών ανήλθε στο 104,0 τον Αύγουστο του 2021, σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020. Ο ίδιος δείκτης, για τους κύριους βιομηχανικούς ομίλους, τον Αύγουστο 2021 παρουσίασε αύξηση στα Ενδιάμεσα Αγαθά, εκτός της ενέργειας, κατά 49,7%, σε σχέση με τον ίδιο μήνα του περασμένου έτους και στα Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 29,8%, αλλά σημείωσε μείωση στα Κεφαλαιουχικά Αγαθά κατά 5,3% και στα Μη Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 23,9%. Ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (μη εγχώρια αγορά) τον Αύγουστο του 2021 ανήλθε στο 94,6, σε σχέση με τον Ιούλιο του ίδιου έτους, ενώ σε επίπεδο οκταμήνου (Ιαν. – Αυγ. 2021/2020) στο 105,8. Επίσης, ο δείκτης συνολικού κύκλου εργασιών (μη εγχώρια αγορά) ανήλθε στο 104,0 τον Αύγουστο του 2021 (σε σχέση με τον Αύγουστο του 2020). Τέλος, ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία, πάντα για τη μη εγχώρια αγορά, τον Αύγουστο του 2021 ανήλθε στο 98,2 σε σχέση με τον Ιούλιο του ίδιου έτους, ενώ σε επίπεδο οκταμήνου (Ιαν. – Αυγ. 2021/2020) στο 125.

-Μείωση του αριθμού εργαζομένων στη βιομηχανία (Σεπτέμβριος 2021)

Ο δείκτης απασχόλησης στη βιομηχανία τον Σεπτέμβριο 2021 ανήλθε στο 97,7 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του περασμένου έτους, σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στον τομέα των εξορύξεων και των λατομείων (-7,4% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2020), ενώ ακολουθεί ο μεταποιητικός τομέας με πτώση 2% και ο τομέας προμήθειας ενέργειας με πτώση 1,9%. Ο αριθμός των εργαζομένων σε Βιομηχανικούς Ομίλους τον Σεπτέμβριο του 2021, (σε σύγκριση πάντα με τον Σεπτέμβριο του 2020) ήταν χαμηλότερος στην ενέργεια κατά 3,4%, στα ενδιάμεσα αγαθά, εκτός ενέργειας κατά 0,4% και στα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 6,6%. Αντίθετα, υψηλότερη απασχόληση κατά 3,7% παρατηρείται στα αγαθά εντάσεως κεφαλαίου, καθώς και στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 6,1%. Σημειώνεται τέλος ότι, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2020, ήταν 97,9.

-Υποχώρηση του όγκου βιομηχανικής παραγωγής

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής τον Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2020, ήταν 92,0. Ειδικότερα, η βιομηχανική παραγωγή στον τομέα των εξορύξεων και των λατομείων τον Σεπτέμβριο 2021, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2020, αυξήθηκε κατά 30,4%, στον μεταποιητικό τομέα μειώθηκε κατά 15,1%, ενώ στον τομέα προμήθειας ενέργειας αυξήθηκε κατά 11,5%. Σημειώνεται ότι η μείωση στον μεταποιητικό τομέα οφείλεται κυρίως στη μείωση της παραγωγής στον κατασκευαστικό κλάδο, στους κλάδους προϊόντων διατροφής,

κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων, βασικών μετάλλων, μεταλλικών προϊόντων - εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού -, ηλεκτρικού εξοπλισμού, μηχανημάτων και εξοπλισμού, μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων. Η βιομηχανική παραγωγή στους κύριους βιομηχανικούς ομίλους τον Σεπτέμβριο του 2021 (σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους) ήταν χαμηλότερη στα αγαθά κεφαλαίου κατά 41,0% και στα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 7,2%. Αντίθετα, υψηλότερος όγκος παραγωγής καταγράφεται στην ενέργεια κατά 15,9%, στα ενδιάμεσα αγαθά, εκτός ενέργειας κατά 5,8% και στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 9,9%. Τέλος, σημειώνεται ότι παρά την μείωση της βιομηχανικής παραγωγής στον υπό εξέταση μήνα, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σε περίοδο εννεάμηνου (Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021), σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020, ανήλθε στο 102,9.

-Αύξηση στις τιμές παραγωγού τον Σεπτέμβριο του 2021

Η ενεργειακή κρίση και τα προβλήματα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα επηρέασαν τις τιμές παραγωγού στη Βόρεια Μακεδονία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας, τον Σεπτέμβριο του 2021, οι τιμές παραγωγού της Βιομηχανίας στην εγχώρια αγορά αυξήθηκαν κατά 1,1% σε μηνιαίο επίπεδο και κατά 10,6% σε ετήσιο επίπεδο. Τον Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2021, οι τιμές παραγωγού της Βιομηχανίας στην εγχώρια αγορά αυξήθηκαν στον τομέα της ενέργειας κατά 3,7%, στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 0,6%, στα ενδιάμεσα αγαθά, εκτός ενέργειας κατά 0,5%, στα αγαθά εντάσεως κεφαλαίου κατά 0,5% και στα μη -διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 0,2%. Τον Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο 2020, οι τιμές παραγωγού της βιομηχανίας στην εγχώρια αγορά αυξήθηκαν στην ενέργεια κατά 21,9%, στα ενδιάμεσα αγαθά εκτός ενέργειας κατά 18,7%, στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 5,1%, στα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 2,2 % και στα αγαθά εντάσεως κεφαλαίου κατά 1,4%.

-Επιχορήγηση EBRD σε Δημόσια Επιχείρηση Υδροδότησης και Αποχέτευσης

Η JP Vodovod i Kanalizacija των Σκοπίων (Δημόσια Επιχείρηση Υδροδότησης και Αποχέτευσης) έλαβε επιχορήγηση ύψους 1.000.000 ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης για τη διεξαγωγή μελέτης προγράμματος βελτίωσης της οικονομικής και λειτουργικής απόδοσης. Η μελέτη θα εκπονηθεί από την DECON, γερμανική εταιρεία συμβούλων μηχανικής που επικεντρώνεται στην ενεργειακή και υδατική υποδομή. Η επιχορήγηση θα χρηματοδοτήσει επίσης μελέτη εισροής και διεύθυνσης στο πλαίσιο του έργου εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων των Σκοπίων που υποστηρίζεται από την EBRD. Η συμφωνία επιχορήγησης υπογράφηκε από τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας κ. D. Veskovski και τον επικεφαλής του Γραφείου της EBRD στα Σκόπια κ. A. Aranitasi.

1.8 Τομέας Τουρισμού

-Ρώσοι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα ξεκινήσουν προγράμματα χειμερινού τουρισμού στη χώρα

Μετά την ανακοίνωση δύο νέων απευθείας πτήσεων της ρωσικής αεροπορικής εταιρείας "Nordwind" με την οποία η Μόσχα και η Αγία Πετρούπολη συνδέθηκαν με τα Σκόπια, 11 Ρώσοι τουριστικοί πράκτορες σχεδιάζουν να ξεκινήσουν προγράμματα χειμερινού τουρισμού στη χώρα. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Προώθησης και Υποστήριξης του Τουρισμού (APST), οι Ρώσοι τουριστικοί πράκτορες προέρχονται από όλη τη Ρωσική Ομοσπονδία και ενδιαφέρονται κυρίως για τον χειμερινό τουρισμό. Ειδικότερα, θα ξεκινήσουν προγράμματα για Ρώσους τουρίστες, τα οποία θα περιλαμβάνουν διαμονή λίγων ημερών στα χειμερινά θέρετρα. Εκτός από τα χειμερινά θέρετρα, οι Ρώσοι τουρίστες προτιμούν τις γαστρονομικές εκδρομές, καθώς και τον θρησκευτικό και πολιτιστικό τουρισμό, οπότε μέρος των προγραμμάτων τους θα είναι και άλλες πόλεις στο κεντρικό και δυτικό τμήμα της χώρας. Κατά την προσεχή περίοδο, η APST θα επικεντρωθεί στη Ρωσία και την Ουκρανία, ως πιθανές αγορές για την έναρξη και την ανάπτυξη συνεργασίας στον τομέα των τουριστικών ανταλλαγών, καθώς και για νέες απευθείας γραμμές.

1.9 Τομέας Εμπορίου

-Αύξηση εξαγωγών κατά 31,4% και εισαγωγών κατά 33,8%, Ιαν. – Αυγ. 2021

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Βορείου Μακεδονίας, η συνολική αξία των εξαγόμενων αγαθών από τη χώρα το οκτάμηνο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2021 ανήλθε στα 281 δισ. δηνάρια (4,56 δισ. ευρώ), ποσό αυξημένο κατά 31,4% συγκριτικά με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του προηγούμενου έτους. Η αξία των εισαγόμενων αγαθών την ίδια περίοδο ανήλθε στα 385,12 δισ. δηνάρια (6,25 δισ. ευρώ), ή 33,8% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, το εμπορικό έλλειμμα της χώρας κατά τη περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2021 ανήλθε στα 104 δισ. δηνάρια (περίπου 1,69 δισ. ευρώ). Η κάλυψη εισαγωγών από εξαγωγές ήταν 73%. Επιπρόσθετα, τα ίδια στοιχεία αποκαλύπτουν ότι τα πλέον σημαντικά εξαγωγίμα προϊόντα ήταν οι καταλύτες και τα πολύτιμα μέταλλα ή ενώσεις αυτών, καλώδια και είδη καλωδίων που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, αεροσκάφη ή πλοία και σιδηρονικέλιο. Προϊόντα που καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος των εισαγωγών είναι μέταλλα της ομάδας λευκόχρυσου και κράματα αυτής, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης, κεραμικά είδη για εργαστηριακές, χημικές ή άλλες τεχνικές χρήσεις, κράματα πλατίνας, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης, πετρελαϊκά έλαια και έλαια που λαμβάνονται από ασφαλικά ορυκτά (εκτός από το ακατέργαστο). Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2021, σύμφωνα με τον συνολικό όγκο εξωτερικού εμπορίου, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Βόρειας Μακεδονίας ήταν κατά σειρά η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία, η Ελλάδα, η Σερβία και η Κίνα.

Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Η ΕΕ περιέλαβε τη Βόρεια Μακεδονία στη «γκρίζα λίστα» των φορολογικών παραδείσων

Οι Υπουργοί Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέλαβαν τη Βόρεια Μακεδονία στον κατάλογο συνεργατικών δικαιοδοσιών για φορολογικούς σκοπούς της ΕΕ, καθώς η χώρα δεσμεύεται για την εφαρμογή καλών φορολογικών πρακτικών και προτύπων και συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία, που εφαρμόζεται από το Συμβούλιο της ΕΕ, από το 2017. Στο πλαίσιο αυτό, το 2021 η Βόρεια Μακεδονία εξέφρασε τη δέσμευσή της να προβεί σε αλλαγές στον Νόμο για τις ζώνες τεχνολογικής και βιομηχανικής ανάπτυξης σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης κρατικής βοήθειας στις δραστηριότητες στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (δραστηριότητες ΤΠΕ).

-Δυο υπεράκτιες επιχειρήσεις της Βόρειας Μακεδονίας εμπλέκονται στην υπόθεση "Pandora Papers"

Σύμφωνα με τη Διεθνή Κοινοπραξία Ερευνητικής Δημοσιογραφίας (ICIJ), δυο υπεράκτιες επιχειρήσεις της Βόρειας Μακεδονίας εμπλέκονται στη διεθνή υπόθεση "Pandora Papers". Από το ICIJ δεν έχουν ακόμα αποκαλύψει ποιες είναι οι εν λόγω εταιρείες, ωστόσο δήλωσαν ότι θα δημοσιεύσουν τα έγγραφα που διέρρευσαν την επόμενη περίοδο. Η υπόθεση "Pandora Papers" αποκάλυψε έγγραφα για μεταφορές μεγάλων χρηματικών ποσών και φοροδιαφυγή, στα οποία εμπλέκονται παγκοσμίου φήμης εταιρείες, επιχειρηματίες, ακόμη και πολιτικοί.

-Πολύ μικρός αριθμός εξαγωγικών εταιρειών της Βορείου Μακεδονίας έχει κατοχυρώσει εμπορικό σήμα

Τον χαμηλό βαθμό πληροφόρησης των επιχειρήσεων σε ζητήματα κατοχύρωσης εμπορικών σημάτων και διασφάλισης πνευματικών δικαιωμάτων υπογραμμίζει η Κρατική Υπηρεσία για τα Πνευματικά Δικαιώματα της Βόρειας Μακεδονίας. Προς επίρρωση των ως άνω επισημαίνεται το γεγονός ότι μόλις 518 εμπορικά σήματα εταιρειών της χώρας που δραστηριοποιούνται εξαγωγικά έχουν καταχωρηθεί μέσα από το «Σύστημα Μαδρίτης» τη στιγμή που έχουν εγγραφεί στη χώρα περισσότερα από 102 χιλιάδες εμπορικά σήματα αλλοδαπών εταιρειών μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Εμπειρογνώμονες της αγοράς παρακινούν εταιρείες να προβούν άμεσα στη κατοχύρωση των σημάτων τους προς αποφυγή μελλοντικών προβλημάτων. Σημειώνεται ότι το κόστος προστασίας δικαιωμάτων στη Βόρεια Μακεδονία είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην περιοχή της Ευρώπης.

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.29/2021 από 19 Οκτωβρίου 2021, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA: <https://agora.mfa.gr/infofiles/Tenders,%20No%2029%20mk.pdf>.

-TIDZ: Οι εξαγωγές κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2021 στα 2,35 δισ. ευρώ

Οι αναλύσεις της Διεύθυνσης Ζωνών Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Ανάπτυξης (TIDZ) αποκαλύπτουν ότι η οικονομική δραστηριότητα του 1ου, 2ου και 3ου τριμήνου του 2021 στις ζώνες είναι σημαντικά υψηλότερη σε σύγκριση με την ίδια περίοδο των προηγούμενων 4 ετών. «Μεταξύ Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου 2021 οι εξαγωγές από τις ζώνες ανήλθαν σε ποσό άνω των 2,35 δισ. ευρώ, το οποίο είναι 39% μεγαλύτερο από την ίδια περίοδο το 2020, ή 9% περισσότερο από ό,τι το 2019 και 26,6% περισσότερο από ό,τι το 2018. Μόνο το τρίτο τρίμηνο του 2021 οι εξαγωγές ανήλθαν σε 696 εκατ. ευρώ και ελπίζουμε ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί, ώστε να μπορέσουμε να κλείσουμε το 2021 με συνολικές εξαγωγές από τις ζώνες αξίας άνω των 3 δισ. ευρώ. Όσον αφορά στις εισαγωγές, το πρώτο εννεάμηνο του 2021 ανήλθαν σε 2,2 δισ. ευρώ, ή 56% περισσότερο από την ίδια περίοδο το 2020, ενώ το τρίτο τρίμηνο του 2021 ανήλθαν σε 690 εκατ. ευρώ», ενημερώνουν από τη Διεύθυνση TIDZ.

-Η Σλοβενική επιχείρηση TAB θα πραγματοποιήσει επένδυση 30 εκατ. ευρώ στην Probistip

Η Σλοβενική επιχείρηση TAB για την παραγωγή μπαταριών αυτοκινήτων αποφάσισε να πραγματοποιήσει επένδυση ύψους 30 εκ. ευρώ για την επέκταση των εγκαταστάσεων παραγωγής της στο Probistip.

-Το Διεθνές Συμβούλιο Εμπορίου απονέμει βραβείο στο Invest in North Macedonia

Ο Οργανισμός Ξένων Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών κατέκτησε τη 2^η θέση στον διεθνή διαγωνισμό του Διεθνούς Συμβουλίου Εμπορίου για τις καλύτερες εταιρείες και οργανισμούς παγκοσμίως, Go Global Awards 2021, που διοργανώθηκε στην Ουάσινγκτον D.C. «Στη χθεσινή τελετή, στην οποία παρευρέθηκαν εταιρείες και οργανισμοί, ο Οργανισμός βραβεύθηκε στην κατηγορία «Προώθηση Εξαγωγών». Ο Διευθυντής κ. Dejan Pavleski, προσκάλεσε τους παρευρισκόμενους να εξετάσουν τις δυνατότητες και τα οφέλη που προσφέρει η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας για πιθανές επενδύσεις και αύξηση των εμπορικών ανταλλαγών», ανέφερε η Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών. Πρόσθεσε ότι ο κ. Menludin Ibish έλαβε το Βραβείο Καλύτερου Διευθυντή, ο οποίος διαχειρίζεται την Dauti Komerc, μια από τις 10 κορυφαίες τοπικές επιχειρήσεις στη Βόρεια Μακεδονία.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Bytyqi: Η Εθνική οικονομία χρειάζεται αναδιάρθρωση

Σε συνέντευξή του σε διαδικτυακό κανάλι, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης για οικονομικές υποθέσεις κ. Bytyqi δήλωσε ότι η εθνική οικονομία χρειάζεται αναδιάρθρωση. "Αυτή τη στιγμή, το 66% του ΑΕΠ βασίζεται στις ιδιωτικές δαπάνες, το 15% στις δημόσιες δαπάνες και ένα πολύ μικρό ποσοστό στην παραγωγή και τις εξαγωγές, γεγονός που μας καθιστά πολύ ευάλωτους στην οικονομία. Προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομία, πρέπει να στηρίξουμε εταιρείες που είναι προσανατολισμένες στις εξαγωγές και δημιουργούν προστιθέμενη αξία. Για να γίνει αυτό, δημιουργήσαμε το Ταμείο Εγγυήσεων για εταιρείες προσανατολισμένες στις εξαγωγές, το οποίο είναι ένα από τα πολλά μέτρα που υιοθετήσαμε την προηγούμενη περίοδο, προκειμένου να αμβλύνουμε το πλήγμα από την κρίση του COVID-19. Χάρη σε αυτά τα μέτρα, καταφέραμε να εξοικονομήσουμε 120.000 θέσεις εργασίας και αναμένουμε να ολοκληρώσουμε το 2021 με ποσοστό ανεργίας περίπου 15%", δήλωσε ο κ. Bytyqi.

-Παγκόσμια Τράπεζα: Πρόβλεψη για ανάπτυξη 4,6%

Στο 4,6% του ΑΕΠ προσδιορίζει η Παγκόσμια Τράπεζα την εκτιμώμενη ανάπτυξη της οικονομίας της Βορείου Μακεδονίας για το τρέχον έτος. Σημειώνεται ότι, οι επιδόσεις αυτές αναμένεται να καλύψουν της απώλειες του ΑΕΠ που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο της πανδημίας. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες προβλέψεις τηρούν υπό την αίρεση της σταδιακής αλλά σταθερής αύξησης της ανοσοποίησης του γενικού πληθυσμού, καθώς και την απουσία απρόβλεπτων παραγόντων. Κινητήριοι μοχλός της ανάπτυξης αποτελούν η καταναλωτική εμπιστοσύνη και η εξωτερική ζήτηση. Υπενθυμίζεται ότι, η οικονομία της χώρας το πρώτο επτάμηνο του 2021 αναπτύχθηκε 13,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περσινό (ωθούμενη επίσης από την αύξηση των εξαγωγών κατά 34,6% και των επενδύσεων κατά 75%), ενώ η Κυβέρνηση προβλέπει ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 4,1%.

-Πληθωρισμός 3,7% τον Σεπτέμβριο 2021, οι τιμές λιανικής υψηλότερες κατά 5,6%

Το κόστος ζωής τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους, αυξήθηκε κατά 3,7% και οι τιμές λιανικής κατά 5,6%, η οποία είναι η μεγαλύτερη αύξηση αυτό το έτος. Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, το κόστος ζωής τον Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα ήταν χαμηλότερο κατά 0,1% και οι τιμές λιανικής κατά 0,5%.

-Περιβαλλοντικός φόρος σε επιχειρήσεις (προσωρινά στοιχεία, 2019)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, το 2019 καταβλήθηκαν συνολικά 13,47 δισ. δηνάρια (περίπου 170 εκ. ευρώ) περιβαλλοντικών φόρων (αύξηση 4,7% σε σχέση με το 2018). Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε στους τομείς της εξόρυξης και των κατασκευών, κυρίως εξαιτίας της αύξησης της ζήτησης καυσίμων. Το μεγαλύτερο μερίδιο του συγκεκριμένου φόρου προήλθε από τους ειδικότερους φόρους στην ενέργεια (64,6%), ακολουθούμενο από τους φόρους στις μεταφορές (34,2%). Το μερίδιο των περιβαλλοντικών φόρων στο ΑΕΠ της χώρας ανήλθε στο 1,9%.

Υψηλότερες προβλέψεις οικονομικής ανάπτυξης για το 2021, μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση

Οι τελευταίες προβλέψεις του ΔΝΤ για την οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας δείχνουν ανάκαμψη 4%. Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση, η οποία υποστηρίζεται στο πλαίσιο του σχεδίου δημοσιονομικής βιωσιμότητας και στήριξης της ανάπτυξης, της στρατηγικής μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος και του σχεδίου χρηματοδότησης της ανάπτυξης, θέτει στέρεα θεμέλια για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Επίσης, η ανάκαμψη μετά την πανδημία ανοίγει το δρόμο για την επιτάχυνση της μετάβασης στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Οικονομικών της ΔτΒΜ προβλέπουν ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί στο 4,1%, αλλά οι θετικές κινήσεις στο 2ο τρίμηνο και οι εξελίξεις και οι μακροοικονομικές πολιτικές το 3ο και το 4ο τρίμηνο θα μπορούσαν να συμβάλουν στο να καταγράψει η οικονομία αύξηση του ΑΕΠ υψηλότερη από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί. Το πραγματικό ΑΕΠ το 2ο τρίμηνο του 2021 κατέγραψε αύξηση 13,1% σε ετήσια βάση, υποδηλώνοντας ότι η χώρα έχει βγει από την ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 45% και το ποσοστό ανεργίας, το οποίο μειώνεται, ανέρχεται σε 15,9%.

-Μεταρρυθμίσεις του συστήματος εταιρικής φορολογίας

Στο πλαίσιο της πολυμερούς σύμβασης για την εφαρμογή μέτρων που σχετίζονται με την πρόληψη της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης των κερδών (BEPS), που αφορά στην εναρμόνιση του διεθνούς φορολογικού συστήματος, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, μαζί με 136 άλλες χώρες, περιλαμβανομένων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, πρόκειται να εφαρμόσει από το 2023 μεταρρυθμίσεις σχετικά με τους εταιρικούς φόρους, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις φορολογικές προκλήσεις που προκύπτουν από τη ψηφιοποίηση της οικονομίας. Η εν λόγω μεταρρύθμιση του διεθνούς φορολογικού συστήματος αποτελείται από δύο πυλώνες και αφορά στη φορολόγηση των ψηφιακών δραστηριοτήτων των πολυεθνικών εταιρειών, καθώς και στην εφαρμογή ελάχιστου παγκόσμιου συντελεστή φορολογίας εταιρειών για μεγάλες πολυεθνικές. Με αυτήν τη συμφωνία, οι αναπτυσσόμενες χώρες θα λάβουν επίσης νέα φορολογικά δικαιώματα που θα τους επιτρέψουν να δημιουργήσουν περισσότερα φορολογικά έσοδα από τις μεγαλύτερες και πιο κερδοφόρες εταιρείες, που δραστηριοποιούνται στον χώρο της παγκοσμιοποιημένης ψηφιακής οικονομίας. Ο πρώτος πυλώνας της συμφωνίας αναμένεται να ανακαταείμει άνω των 125 δισ. δολαρίων ετησίως από τις 100 μεγαλύτερες και πιο κερδοφόρες πολυεθνικές εταιρείες παγκοσμίως, διασφαλίζοντας ότι αυτές οι εταιρείες πληρώνουν το μερίδιό τους από τον φόρο, όπου κι αν λειτουργούν και παράγουν κέρδη. Αυτό σημαίνει ότι, τα φορολογικά δικαιώματα των πολυεθνικών εταιρειών θα μεταφερθούν από τις χώρες όπου έχουν την έδρα τους στις χώρες όπου ασκούν ουσιαστικά τις δραστηριότητές τους και έχουν κέρδη, ανεξάρτητα από το εάν έχουν φυσική παρουσία εκεί, δηλαδή δικαιοδοσίες αγοράς. Αυτοί οι νέοι κανόνες καλύπτουν εκείνες τις πολυεθνικές εταιρείες που εμφανίζουν έσοδα υψηλότερα από 20 δισ. ευρώ και κερδοφορία άνω του 10%. Ο δεύτερος πυλώνας εισάγει έναν παγκόσμιο ελάχιστο συντελεστή φορολογίας εταιρειών 15%, ο οποίος εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει περίπου 150 δισ. δολάρια παγκοσμίως, σε νέα έσοδα ετησίως. Ο νέος ελάχιστος φορολογικός συντελεστής θα ισχύει για εταιρείες με έσοδα άνω των 750 εκατ. ευρώ.

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Σύνοδος Κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στο Brdo-Kranj της Σλοβενίας (6-7/10/2021)

Η Βόρεια Μακεδονία δεν έλαβε ημερομηνία για την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. κατά τη Σύνοδο Κορυφής Ε.Ε. – Δυτικών Βαλκανίων (Brdo-Kranj της Σλοβενίας (6-7/10/2021) παρά τις διακινούμενες περί του αντιθέτου πληροφορίες (αναφερόταν ως ημερομηνία στόχος το 2030). Υπενθυμίζεται ότι η Βουλγαρία εγείρει ζήτημα συνταγματικής αναγνώρισης βουλγαρικής μειονότητας στη Βόρεια Μακεδονία, ενώ ζητήματα εγείρει και για το θέμα της γλωσσικής ονομασίας. Όσον αφορά στο οικονομικό-επενδυτικό σχέδιο, το οποίο ανακοινώθηκε στη στα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής σημειώνεται ότι αυτό περιλαμβάνει 30 δισ. ευρώ για την επόμενη επταετία, για την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, τα οποία προορίζονται για την υλοποίηση της πράσινης ατζέντας σε μια σειρά από τομείς της οικονομίας (ενέργεια, υποδομές, μεταφορές, εκπαίδευση κτλ).

-Πρώθηση από το Καρδιοχειρουργικό Κέντρο Αχρίδας του έργου “Heart Safe Cities”, στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg IPA για τη διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας

Στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg IPA - CBC για τη διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας, χρηματοδοτείται από την ΕΕ το έργο “Heart Safe Cities”, με αποδέκτη το εξειδικευμένο νοσοκομείο για την πρόληψη, θεραπεία και αποκατάσταση καρδιοχειρουργικών παθήσεων “St. Stefan” της Αχρίδας. Βασικός στόχος του έργου είναι η ευαισθητοποίηση για τη σοβαρότητα των καρδιακών επεισοδίων και η βελτίωση της ενημέρωσης σχετικά με τους τρόπους πρόληψης και αποτελεσματικής διαχείρισης αυτών. Προβλέπεται, επίσης, η μαζική εκπαίδευση πολιτών στην άμεση αντιμετώπιση καρδιακών επεισοδίων, καθώς και τη βελτίωση των υπηρεσιών υποστήριξης και επείγουσας ιατρικής βοήθειας στις τοπικές και περιφερειακές μονάδες παροχής υγείας και η ενίσχυση των δυνατοτήτων παροχής πρώτων βοηθειών στην πόλη της Αχρίδας. Μέρος του έργου είναι η ανακαίνιση και αναβάθμιση του ιατρικού εξοπλισμού του νοσοκομείου “St. Stefan” ως περιφερειακού κέντρου φροντίδας περίπου 350 χιλιάδων ασθενών της περιοχής. Συγκεκριμένα προβλέπεται η προμήθεια μηχανημάτων ηχοκαρδιογραφήματος, κεντρικής παρακολούθησης για ασθενείς στην εντατική θεραπεία, αυτόματων εξωτερικών απινιδωτών, ηλεκτροκαρδιογράφων και ενός πλήρως εξοπλισμένου ασθενοφόρου.

-Απόφαση Κυβέρνησης ΔτΒΜ για άμεση εφαρμογή τροποποιήσεων πρωτόκολλου με την ΕΕ για τους κανόνες καταγωγής των εμπορευμάτων

Στις 26.10.2021 η Κυβέρνηση της ΔτΒΜ εξέδωσε απόφαση για την έγκαιρη εφαρμογή των τροποποιήσεων του Πρωτοκόλλου για την προέλευση των εμπορευμάτων, στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχοντας τη νομική βάση για την εφαρμογή των αναθεωρημένων προτιμησιακών κανόνων για την καταγωγή των εμπορευμάτων από τις αρχές Νοεμβρίου 2021. Οι νέοι, αναθεωρημένοι, προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής προβλέπουν την καταβολή εισαγωγικών δασμών με μειωμένους ή μηδενικούς συντελεστές δασμού σε εμπορεύματα (πρώτες ύλες, συστατικά) καταγόμενα από κράτη-μέλη της ΕΕ. Άλλως, οι εργασίες, ή η «προστιθέμενη αξία» για να θεωρηθεί ένα αγαθό προτιμησιακής καταγωγής, μπορούν να κατανέμονται μεταξύ πολλών χωρών που εφαρμόζουν τους αναθεωρημένους κανόνες (“πλήρης σώρευση”), διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωση των αλυσίδων εφοδιασμού. Επίσης, τα κατώτατα όρια για τη χρήση μη καταγόμενων υλών και συστατικών θα αυξηθούν και, για τα περισσότερα προϊόντα, θα αρθεί η ισχύουσα απαγόρευση επιστροφής δασμών. Ως εκ τούτου, μπορούν να επιστραφούν οι δασμοί που καταβάλλονται στα εισαγόμενα εξαρτήματα που ενσωματώνονται στα εξαγόμενα προϊόντα. Άλλες βελτιώσεις θα γίνουν στον τομέα της εφοδιαστικής, όπου ο ισχύων κανόνας των “άμεσων μεταφορών”, ο οποίος καθιστά πολύ δύσκολο για τα εμπορεύματα που διέρχονται από μια ξένη χώρα να διατηρήσουν την προτιμησιακή καταγωγή τους, θα αντικατασταθεί από έναν πιο ευέλικτο κανόνα “μη χειραγώγησης”. Στον τομέα των τελωνειακών διαδικασιών, η έκδοση πιστοποιητικού καταγωγής θα διευκολύνεται με τη δήλωση προέλευσης από τον κατασκευαστή, ή θα γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική έκδοση και υποβολή του πιστοποιητικού καταγωγής. Η Πανευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προέλευση των Αγαθών θα συνεχίσει να εφαρμόζεται πλήρως μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ωστόσο, οι οικονομικοί φορείς και οι παραγωγοί θα έχουν την ευκαιρία από τον Νοέμβριο να εφαρμόσουν τους νέους αναθεωρημένους προτιμησιακούς κανόνες για τα αγαθά που εμπορεύονται περισσότερο, ανάλογα με το τι ταιριάζει καλύτερα στην περίπτωση τους (alternative applicable rules of origin). Για το σχετικό σχέδιο

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Η ΕΤΑΑ εγκαινιάζει το πρώτο πρόγραμμα κυκλικής οικονομίας για Δυτικά Βαλκάνια και Τουρκία

Για την αντιμετώπιση των εμποδίων στη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) εγκαινιάζει ένα νέο πρόγραμμα, την «Περιφερειακή Πρωτοβουλία Κυκλικής Οικονομίας», στην Τουρκία και τα Δυτικά Βαλκάνια. Σύμφωνα με επίσημο δελτίο Τύπου, το πρόγραμμα θα στηρίξει επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα, ιδιαίτερα στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, για την εφαρμογή καινοτόμων και αποδοτικών ως προς τους πόρους τεχνολογιών και την υιοθέτηση κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων σε Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Τουρκία. Ο Παγκόσμιος Περιβαλλοντικός Μηχανισμός (Global Environmental Facility/ GEF) χρηματοδοτεί το πρόγραμμα με 13,76 εκατ. δολάρια ΗΠΑ, το οποίο θα συνδυασθεί με χρηματοδότηση της ΕΤΑΑ ύψους περίπου 140 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ. Το πρόγραμμα θα συμπληρωθεί με χρηματοδότηση τεχνικής συνεργασίας ύψους 1 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών της Αυστρίας. Η παγκόσμια οικονομία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ένα μοντέλο στο οποίο οι πρώτες ύλες εξάγονται, επεξεργάζονται, πωλούνται, χρησιμοποιούνται και απορρίπτονται, αναφέρει η ανακοίνωση. Το νέο πρόγραμμα αποσκοπεί σε βελτίωση της διαχείρισης χημικών και αποβλήτων και της ασφάλειας του εφοδιασμού πρώτων υλών, καθώς επίσης και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την προώθηση της καινοτομίας και την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, προσθέτει η ανακοίνωση.

-Ιάπωνες ειδικοί για να βοηθήσουν τη συλλογή δεδομένων νερού στη λίμνη της Αχρίδας

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Φυσικού Σχεδιασμού (MoEPP) κ. Naser Nuredini με ομάδα εμπειρογνομόνων του Υπουργείου πραγματοποίησε συνάντηση εργασίας με ομάδα εμπειρογνομόνων του Οργανισμού Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας (JICA) με επικεφαλής τον κ. Akira Takechi για να συζητήσουν την υλοποίηση του έργου «Συλλογή δεδομένων και έρευνα για τη διαχείριση των υδάτων στην περιοχή γύρω από τη λίμνη Αχρίδα στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας». Το έργο αφορά ουσιαστικά στην επικαιροποίηση και αναβάθμιση των δεδομένων που περιέχονται στη "Μελέτη Σκοπιμότητας για τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος συλλογής δεδομένων νερού της λίμνης Αχρίδας" που πραγματοποιήθηκε το 2015", δήλωσε ο Υπουργός. Επιπλέον, τόνισε ότι η επόμενη φάση θα είναι η εξεύρεση λύσεων για τη χρηματοδότηση του συστήματος συλλογής και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του, το οποίο θα εξασφαλίσει τη μέγιστη προστασία των υδάτων της λίμνης, και συνεπώς θα διατηρήσει τις φυσικές αξίες και την υγεία των ανθρώπων και της άγριας ζωής γύρω από τη λίμνη. "Το έργο υλοποιεί τις συστάσεις της Επιτροπής της UNESCO", ανέφερε το Υπουργείο.

-IDUEP και Heidelberg Institute υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας

Το Ινστιτούτο Ορθής Διαχείρισης και Ευρωπαϊκών Προοπτικών (IDUEP) και το Ινστιτούτο Χαϊδελβέργης υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας. Ο εκπρόσωπος του Ινστιτούτου Χαϊδελβέργης κ. Sinisa Naumovski δήλωσε ότι στο πλαίσιο του μνημονίου προβλέπεται η δημιουργία Συμβουλίου ψηφιακού μετασχηματισμού και η στήριξη της διαδικασίας ψηφιοποίησης των ιδρυμάτων στα Δυτικά Βαλκάνια. "Στόχος μας είναι να σχηματίσουμε ένα ισχυρό μέτωπο μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, του αστικού τομέα και της βιομηχανίας ΤΠΕ, προκειμένου να στηρίξουμε βιώσιμες διαδικασίες ψηφιοποίησης προς το συμφέρον όλων των πολιτών των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων", δήλωσε ο κ. Naumovski. Ο ειδικός δημοσίων σχέσεων και ΤΠΕ κ. Bojan Kordalov, ο οποίος διορίστηκε ήδη Πρόεδρος του Συμβουλίου ψηφιακού μετασχηματισμού, δήλωσε ότι η διαδικασία ψηφιοποίησης μπορεί να είναι επιτυχής μόνο εάν λάβει πλήρη στήριξη από όλους τους άλλους τομείς. "Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο μέσος μισθός στον τομέα ΤΠΕ στη χώρα είναι 73.000 δηνάρια, γι' αυτό και πολλοί νέοι αποφασίζουν να παραμείνουν στη χώρα και να εργαστούν για ξένες επιχειρήσεις μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας που είναι διαθέσιμη σε αυτόν τον τομέα. Εάν θέλουμε πραγματικά αυτοί οι νέοι να έχουν ένα καλύτερο μέλλον, τότε πρέπει να επικεντρωθούμε σε επενδύσεις στις διαδικασίες ψηφιοποίησης και απλοποίησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών", δήλωσε ο κ. Kordalov.

-Μνημόνιο για την κατασκευή του Διαδρόμου VIII ΔτΒΜ-Βουλγαρίας-Αλβανίας

Ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών κ. Blagoj Bocharovski, κατά την πρόσφατη επίσκεψη εργασίας στη Βουλγαρία (Σόφια), υπέγραψε μνημόνιο τριμερούς συνεργασίας Βόρειας Μακεδονίας, Βουλγαρίας και Αλβανίας για την ανάπτυξη βιώσιμων οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών στο Διάδρομο VIII. Το μνημόνιο αποσκοπεί σε επαναβεβαίωση της ετοιμότητας των τριών μερών για μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και συντονισμένη ανάπτυξη του Διαδρόμου VIII, με ιδιαίτερη έμφαση σε έργα μεγάλης σημασίας για την περιοχή, για ταχεία και αδιάλειπτη μεταφορά εμπορευμάτων στις συνοριακές πύλες διέλευσης, αναφέρει το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία προμήθειας για την επιλογή αναδόχου ο οποίος θα κατασκευάσει τη σιδηροδρομική γραμμή Kumanovo-Kriva Palanka στο ανατολικό τμήμα του Διαδρόμου VIII.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Πλαστικές σακούλες στα 15 δηνάρια ανά τεμάχιο από την 1η Δεκεμβρίου

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος κ. Naser Nuredini ενημέρωσε ότι οι περιορισμοί στη χρήση πλαστικών σακουλών θα τεθούν σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2021. "Στόχος μας είναι να μειώσουμε τη χρήση πλαστικών σακουλών και άλλων πλαστικών προϊόντων. Από την 1η Δεκεμβρίου, τα σούπερ μάρκετ και άλλες επιχειρήσεις θα πωλούν μόνο βιοδιασπώμενες πλαστικές σακούλες στην τιμή των 15 δηναρίων ανά τεμάχιο, και τα χρήματα που δαπανώνται για αυτά θα κατευθυνθούν σε ένα ταμείο επενδύσεων για έργα για τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Οι σχετικοί κανονισμοί περιλαμβάνουν επίσης απαγόρευση χρήσης πλαστικών μαχαιροπίρουνων και συσκευασιών τροφίμων από εστιατόρια και άλλες επιχειρήσεις εστίασης-φιλοξενίας που βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές, όπως το Pelister, το Manono ή το Sar Mountain", ενημέρωσε ο κ. Nuredini. Ο κανονισμός αποτελεί μέρος της νέας κυβερνητικής στρατηγικής για τη διαχείριση των αποβλήτων για την περίοδο 2021-2031. Η στρατηγική περιλαμβάνει σειρά δραστηριοτήτων, πρωτοβουλιών και έργων για την ορθή διαχείριση των αποβλήτων σύμφωνα με τα πρότυπα που εφαρμόζονται στην ΕΕ.

-Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του 2ου και 3ου πυλώνα σημείωσε αύξηση 15% το 2020

Το συνολικό ενεργητικό των υποχρεωτικών και εθελοντικών συνταξιοδοτικών ταμείων το 2020 ανήλθε σε 89,5 δισ. δηνάρια, ή σχεδόν το 13,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος για το 2020, δήλωσε ο Οργανισμός Εποπτείας πλήρως χρηματοδοτούμενης Ασφάλισης Συντάξεων - MAPAS, επισημαίνοντας ότι τα συνταξιοδοτικά ταμεία σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα έχουν αποκατασταθεί και υπερβεί τη μειωμένη αξία των περιουσιακών στοιχείων, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη 15%.

-Η ΔτΒΜ 1η στον Δείκτη Διαφάνειας

Σύμφωνα με τον Δείκτη Διαφάνειας, μεταξύ των κυβερνήσεων και κοινοβουλίων τεσσάρων χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, ήτοι Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Μαυροβούνιο και Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας κατατάσσεται πρώτη, ενώ το Κοινοβούλιο της χώρας τρίτο. Στόχος της αξιολόγησης είναι να καθοριστεί ο βαθμός στον οποίο τηρούνται οι αρχές χρηστής διακυβέρνησης στην περιοχή. Σύμφωνα με την έρευνα, η πιο ανοιχτή είναι η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας, η οποία πληροί το 83,43% των κριτηρίων «ανοίγματος». Ακολουθεί το Συμβούλιο Υπουργών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης (κυβέρνηση της χώρας) με 74,9%.

-Στοιχεία φορολογικών δηλώσεων για εισοδήματα το 2020

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Δημοσίων Εσόδων, το 2020, 11 πολίτες παρουσίασαν κέρδη πάνω από 100 εκατ. δηνάρια και 557 πολίτες εισοδήματα που κυμαίνονται από 10 έως 100 εκατ. δηνάρια. Το ακαθάριστο εισόδημα άνω των 40 εκατ. ευρώ προσδιορίστηκε σε 40.021 πολίτες, ενώ καταγράφηκαν 616.024 άτομα με μεικτά έσοδα από 100 χιλιάδες έως 1 εκατ. δηνάρια. Το υψηλότερο ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα για το 2020 είναι 453,1 εκατ. δηνάρια, και αναφέρθηκε από γυναίκα από τα Σκόπια. Ο υψηλότερος ετήσιος μεικτός μισθός πραγματοποιήθηκε στη βιομηχανία μετάλλου και ανήλθε σε 105,2 εκατ. ευρώ, και καταβλήθηκε σε πολίτη από τη Στρούγκα. Στη λίστα με τους υψηλότερους ακαθάριστους μισθούς περιλαμβάνονται και οι μισθοί που καταβάλλονται στον κλάδο της υγείας, των φαρμακείων, της κτηνοτροφίας, του εμπορίου καπνού και των τυχερών παιγνίων. Το υψηλότερο προσωπικό εισόδημα με βάση την εργασία που εκτελείται είναι 63,2 εκατ.

δηνάρια ετησίως για περιστασιακές ή προσωρινές υπηρεσίες, κυρίως σε εταιρεία παραγωγής αλκοολούχων και μη ποτών. Το υψηλότερο κεφαλαιουχικό κέρδος ύψους 151,6 εκατ. δηνάρια πραγματοποίησε πολίτης των Σκοπίων από την πώληση μεριδίου ιδιοκτησίας, ενώ το υψηλότερο καταβληθέν μέρισμα ύψους 306,3 εκατ. δηνάρια καταβλήθηκε σε πολίτη των Σκοπίων με επιχείρηση στο εμπόριο αυτοκινήτων και μηχανοκίνητων οχημάτων. Οι 10 πρώτοι αυτοαπασχολούμενοι με τα υψηλότερα εισοδήματα είναι δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, επιμελητές εστίασης, ηλεκτρολόγοι (εγκαταστάσεις) και κατασκευαστές χάρτινων συσκευασιών, με το υψηλότερο εισόδημα να φθάνει τα 73,5 εκατ. δηνάρια. Τα υψηλότερα έσοδα από πώληση αγροτικών προϊόντων παρουσίασε κάτοικος του δήμου Resen, ύψους 32,2 εκατ. δηναρίων. Το υψηλότερο ακαθάριστο εισόδημα από μίσθωση ακινήτων πραγματοποίησε πολίτης από τα Σκόπια, ύψους σχεδόν 50 εκατ. δηναρίων.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-Σύνοδος Κορυφής «The Economist» για τα Δυτικά Βαλκάνια 2021: Προώθηση της ένταξης και της αλληλεγγύης της Ευρώπης (Σκόπια, 14.10.2021)

Η 2η Σύνοδος Κορυφής των Δυτικών Βαλκανίων με τίτλο "Προώθηση της ένταξης και της αλληλεγγύης της Ευρώπης" πραγματοποιήθηκε στα Σκόπια στις 14.10.2021, με διοργανωτή τον "Economist". Η συζήτηση επικεντρώθηκε στην ενίσχυση της σταθερότητας και της συνεργασίας στην περιοχή, στην ενσωμάτωση των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις προτεραιότητες της περιοχής στη μετά COVID περίοδο.

Στελέχωση Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων:

- Αναστασία Ζωφράφου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄ – Προϊσταμένη Γραφείου ΟΕΥ
- Ευτυχία Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
- Βασίλης Γκατζάρας, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄